

Wykorzystanie patrolowych pomiarów pokrywy śnieżnej jako element wsparcia oceny określenia zasobów wodnych śniegu w obszarze środkowej Odry-badania pilotażowe ((Využití hlídkového měření sněhové pokrývky jako prvku podpory pro hodnocení sněhových vodních zdrojů v oblasti střední Odry – pilotní studie)

Marcin Wdowikowski, Franciszek Szumiejko, Krzysztof Krakowski, Karina Kózka

17-19.05.2022, IMGW-PIB

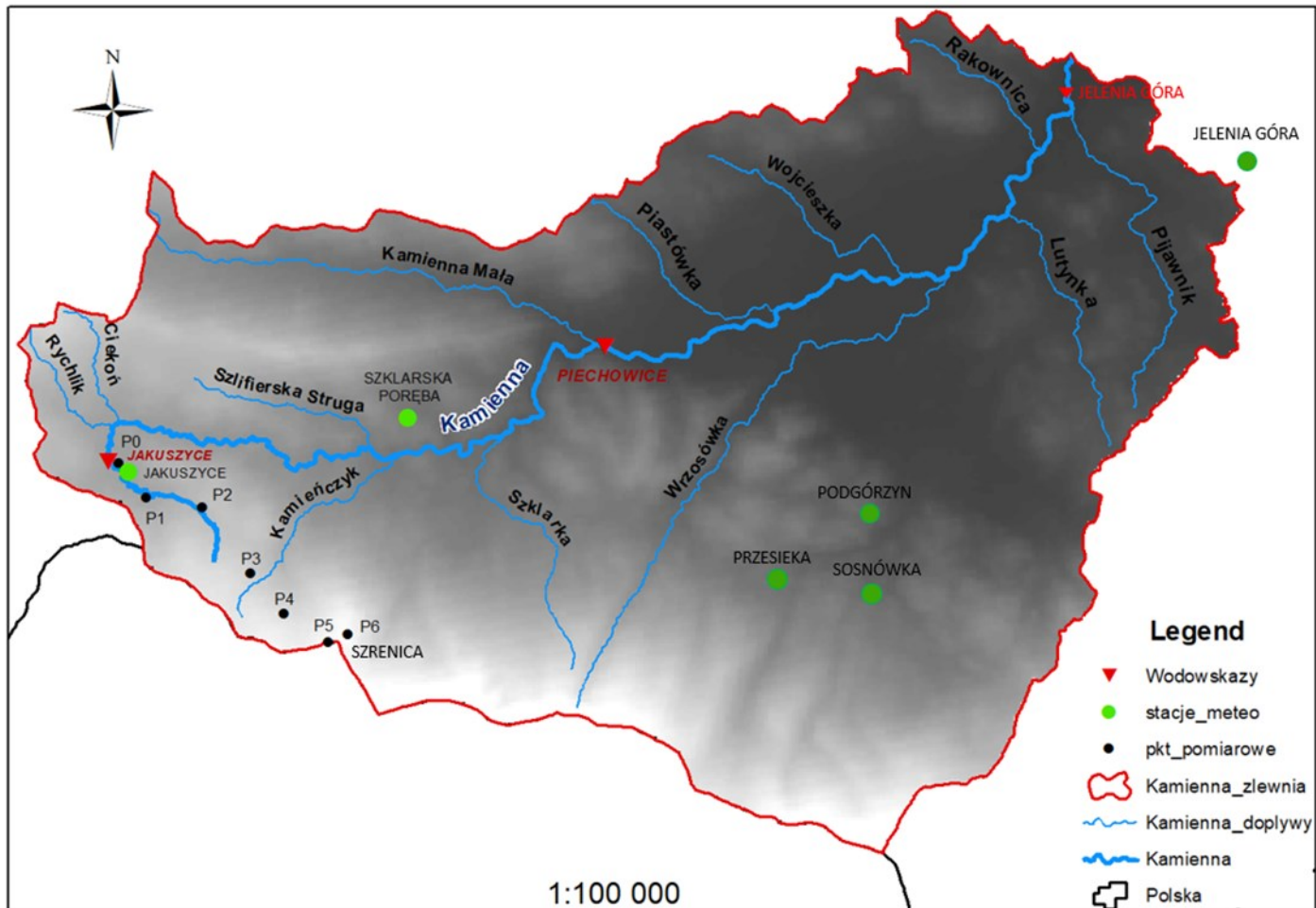

1. **Obszary górskie i podgórskie sã ubogie w stacje meteorologiczne i hydrologiczne**, co wplywa niekorzystnie na prowadzenie osłony hydrologicznej w Źródłiskowym obszarze wielu dopływów Odry.
2. **Niedostatek informacji o rozkładzie pokrywy śnieżnej i zawartości wody w śniegu** ogranicza dobre prognozowanie, szczególnie powodzi roztopowych, oraz budowanie i użytkowanie modeli typu opad – dopływ.
3. Stąd **pozyskiwanie dodatkowej informacji z pomiarów patrolowych** wydawało się dobrym pomysłem, a dane tak pozyskiwane – użyteczne. Tym bardziej, że współpraca pomiędzy CHMU i IMGW-PIB wskazywała na możliwość wykonywania pomiarów patrolowych z dużym powodzeniem

Fot. 1, 2. F. Szumiejko. Wspólne pomiary śnieżne w 2017 i 2018 roku. Na zdjęciach koledzy V. Vajskebr i M. Wdowiowski.

4. Wskazano zlewnię badawczą w Karkonoszach. Była nią zlewnia rz. Kamiennej. Również ze względu na to, że w tej zlewni zlokalizowano jedną z najwyższych położonych stacji meteorologicznych i hydrologicznych czyli Jakuszyce.

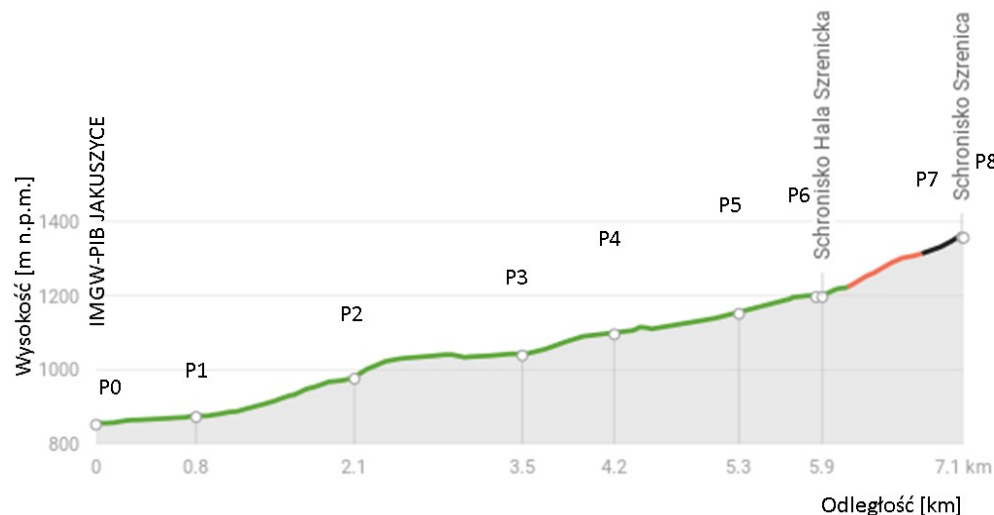
Stacja meteorologiczna Jakuszyce, rzeka Kamienna

Trasa przez: Schronisko Szrenica
7.10 km · 2:42 h

- 5. Pomiary wykonywano w sezonie 2020/2021.
- 6. Pomiary śnieżne (wysokość pokrywy śnieżnej oraz równoważnik wodny śniegu) wykonywano w odstępach nie dłuższych niż 10 dni.

Tab. 2. Lokalizacja punktów pomiarów patrolowych w zlewni Kamiennej

Lp.	Punkt pomiarowy	Wysokość punktu Hp [m n.p.m.]	Współrzędne WGS 84	
			Długość	Szerokość
1	P0 (Jakuszyce IMGW-PIB)	860	50.8231089,	15.4419655
2	P1	877	50.8169036,	15.4507148
3	P2	980	50.8152564,	15.4675215
4	P3 (Owczę skały)	1043	50.8092433,	15.4812813
5	P4	1100	50.8027412,	15.4838455
6	P5	1156	50.7965010,	15.4931082
7	P6 (Hala Szrenicka)	1201	50.7938455,	15.5002798
8	P7	1314	50.7909687,	15.5119228
9	P8	1362	50.7920127,	15.5133601

7. Pomiaru wykonywane były zgodnie z instrukcją pomiarową IMGW-PIB (Instrukcja 2015) - za wysokość pokrywy śnieżnej (H) i równoważnika wodnego śniegu (SWE – snow water equivalent) przyjmowano wartość średnią z kilku pomiarów wykonanych wokół stanowiska pomiarowego (do około 50 m).

Przykładowy formularz pomiarów w badanym profilu dla jednej sesji pomiarowej przedstawiono w tabeli 1 (Tab.1), gdzie H i Hsr oznaczają odpowiednio grubość punktową i grubość średnią pokrywy śnieżnej w [cm], a W i Wsr oznaczają odpowiednio gęstość i gęstość średnią próbki ważonego śniegu [$\text{g}\cdot\text{cm}^{-3}$].

Stanowisko	Wysokość	H1	H2	H3	H4	H5	Hsr	W1	W2	W3	Wsr	SWE
29.12.2020	m n.p.m.	cm	cm	cm	cm	cm	cm	$\text{g}\cdot\text{cm}^{-3}$	$\text{g}\cdot\text{cm}^{-3}$	$\text{g}\cdot\text{cm}^{-3}$	$\text{g}\cdot\text{cm}^{-3}$	mm
P0	860	9	10	10	9	11	10	2.7	2.6	2.7	2.7	27
P1	877	10	11	9	7	9	9	2.8	2.9	2.6	2.8	25
P2	980	16	9	10	13	15	13	3.3	2.3	2.9	2.8	36
P3 (P2')	1043	20	21	19	18	20	20	x	x	x	x	
P4 (P3)	1100	26	20	21	15	17	20	5.1	2.6	3.4	3.7	74
P5 (P4)	1156	15	14	16	17	15	15	3.5	3.1	3.7	3.4	51
P6 (P4')	1201	16	17	14	15	16	16	x	x	x	x	
P7 (P5)	1314	10	12	15	9	10	11	2.3	2.4	2.7	2.5	28
P8 (P6)	1362	3	4	4	2	3	3	x	x	x	x	

8. Tłó warunków meteorologicznych: temperatury powietrza, wysokořci opadów czy wysokořci pokrywy řnieżnej, opracowano na podstawie danych z sieci pomiarowej IMGW-PIB oraz danych gromadzonyc przez Karkonoski Park Narodowy.

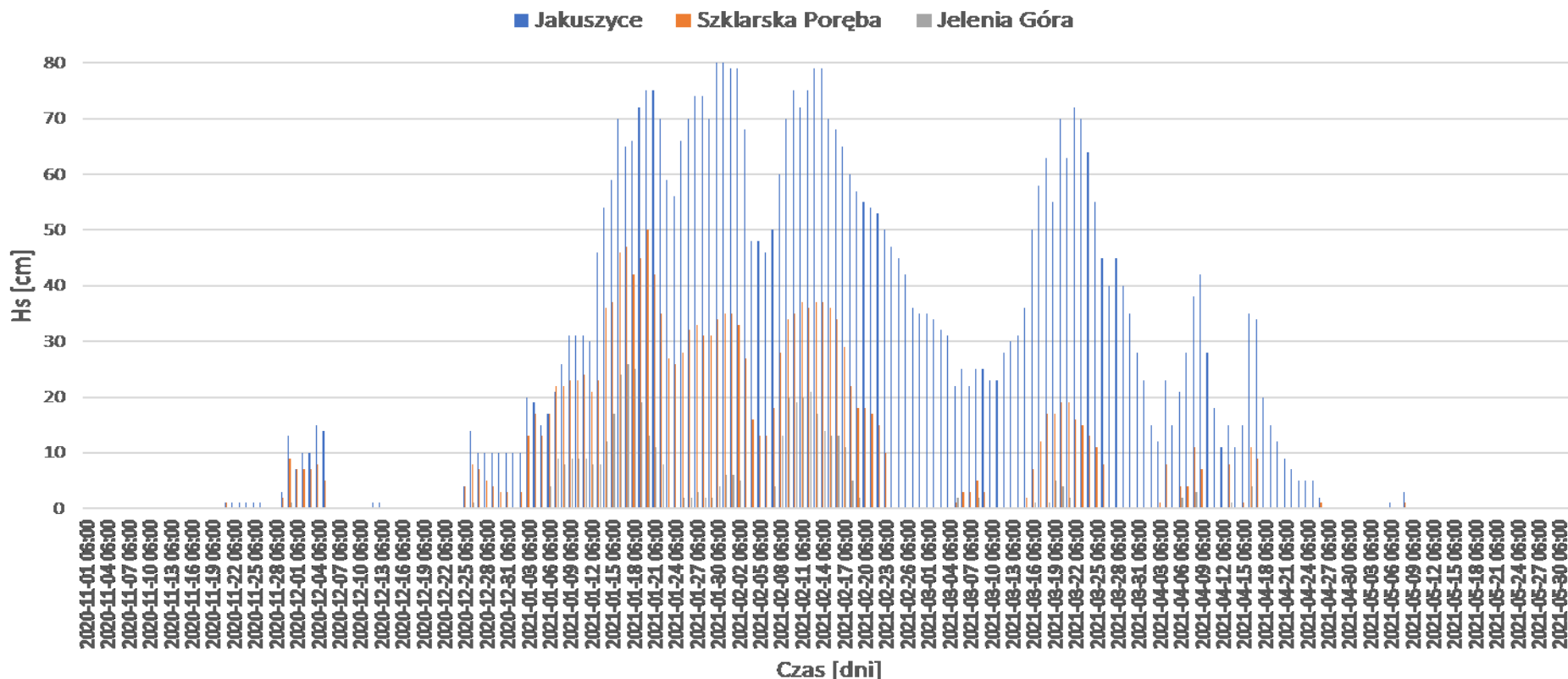
9. Zmiany odpływu rzeki Kamienna wyrażone natężeniem przepływu, analizowano dla stacji wodowskazowych IMGW-PIB w Jakuszycach i Piechowicach.

- W sezonie badawczym pokrywa śnieżna występowała dłużej niż w minionych kilku latach.
- Notowano również większą miąższość pokrywy śnieżnej.
- Istotny wzrost średniej dobowej temperatury powietrza w okresie od 09.02 do 23.02.2021, od wartości -16 do $+9^{\circ}\text{C}$ spowodował redukcję pokrywy śnieżnej z około 100 cm do 40 cm na Szrenicy i z około 80 cm do 20 cm w Jakuszycach.

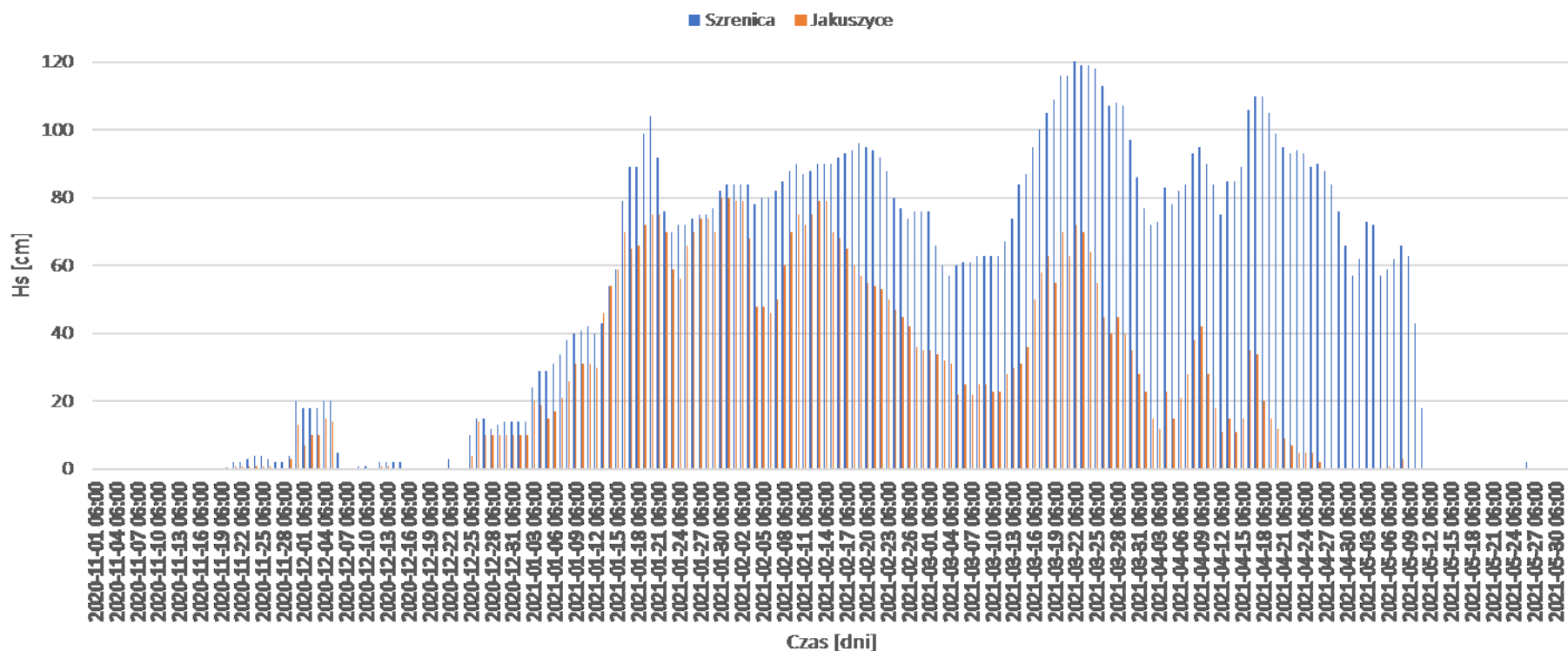

- Na stacji meteorologicznej w Jakuszycach odnotowano większą i dłużej zalegającą pokrywę śnieżną niż na stacjach w Szklarskiej Porębie i Jeleniej Górze.

Przebieg dobowej wysokości pokrywy śnieżnej w Jeleniej Górze, Szklarskiej Porębie i Jakuszycach w sezonie zimowym 2020/2021 (Průběh denní výšky sněhové pokrývky v Jeleniej Górze, Szklarskiej Porębie i Jakuszycach v zimní sezóně 2020/2021)

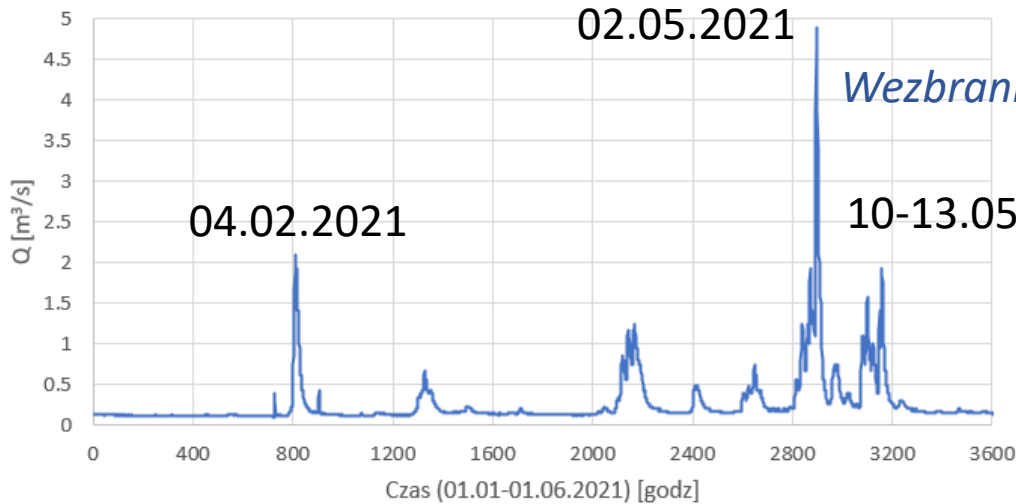
- Natomiast na Szrenicy, a szczególnie poniżej Hali Szrenickiej notowano znacznie większą pokrywę śnieżną niż w Jakuszycach, czego w warunkach normalnych można się domyślać, ale BPH tej informacji operacyjnie nie posiada.

Przebieg dobowej wysokości pokrywy śnieżnej w punkcie P7(P5) – Szrenica oraz na stacji Jakuszyce w sezonie zimowym 2020/2021 (Obr. 2. Průběh denní výšky sněhové pokrývky v bodě P7(P5) - Szrenica a ve stanici Jakuszyce v zimní sezóně 2020/2021)

Jakuszyce - hydrogram

01-03.05 P = 60-70 mm

01-03.05 P = 60-70 mm

Opady i topnienie pokrywy śnieżnej w Karkonoszach. W Jakuszycach już nie notowano pokrywy śnieżnej.

Piechowice - hydrogram

02.05.2021

- a) seria pomiarów zimowych 2020/2021 przyczyniła się do zyskania doświadczeń w zakresie technik pomiarowych w trudnych warunkach górskich;
- b) występuje istotna, z punktu widzenia osłony hydrologicznej, różnica grubości pokrywy śnieżnej pomiędzy stacją meteorologiczną w Jakuszycach P0 (która oprócz Śnieżki jest jedyną stacją klimatologiczną w najwyższym piętrze wysokościowym, na obszarze całych Karkonoszy) a terenami wyżej położonymi, w tym poniżej szczytu Szrenicy (punkt pomiarowy P7 – stacja meteorologiczna KPN);**
- c) grubość pokrywy śnieżnej w profilu pionowym nie ma przyrostu liniowego lub nawet wykładniczego. Z uwagi na warunki meteorologiczne panujące na szczycie górskim oraz ukształtowanie terenu, pokrywa śnieżna jest przesuszana lub wręcz wywiewana.
- d) w okresie nagłego ocieplenia (luty 2021) oraz pod koniec okresu zimowego (kwiecień-maj 2021) na stacji w Jakuszycach nie była rejestrowana pokrywa śnieżna podczas gdy w wyższych partiach górskich była widoczna w granicach 60–70 cm;**
- e) zagęszczenie pomiarów grubości i zasięgu pokrywy śnieżnej w obszarach górskich daje możliwość poznania warunków bardziej zbliżonych do rzeczywistych oraz poprawy jakości modeli numerycznych pokrywy śnieżnej, takich jak stosowany w IMGW-PIB CROCUS, oparty o numeryczny model pogody ALARO (konsorcjum RC LACE).
- f) Wskazane jest kontynuowanie badań terenowych i rozszerzanie ich na inne zlewnie górskie dorzecza środkowej Odry.

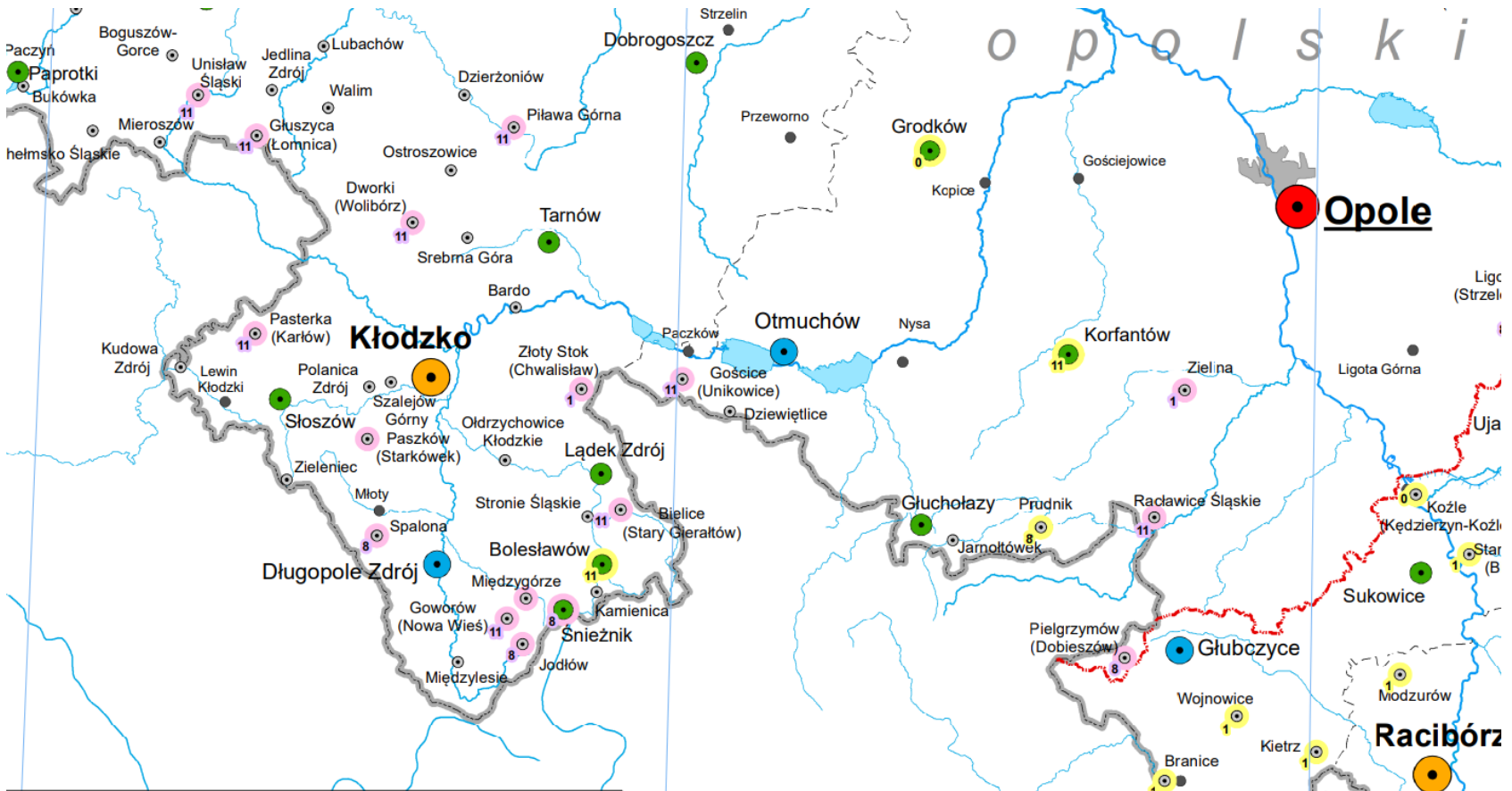
Modernizacja sieci PSHM w ramach projektu POPDOW

Próby rozwiązania problemu (Pokusy o řešení problemu)

Modernizacja sieci PSHM w ramach projektu POPDOW

Dziękuję za uwagę / Thank you

Marcin Wdowikowski, Franciszek Szumiejko, Krzysztof Krakowski, Karina Kózka

24.05.2022, IMGW-PIB Wrocław

